מדרש אגדה — מצורע

זאת תהיה תורת המצורע. זה שאמר הכתוב נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ה' (איכה ג מ), מה ביאר לנו הנביא ע"ה בזה הפסוק, תדע מה בא לבאר לנלו, ללמדך שכל הצרות הבאות על האדם ממעשיו הם באים עליו, כי הקב"ה הוא דיין אמת, ואין במשפטיו עול, על כן אמר הנביא כי כאשר יבוא על האדם ייסורין יאמר מה פעלתי עד שחלו עלי אלו היסורין ויחפוש במעשיו ויחזור בתשובה, ואשרי מי שמתגבר ביצרו, ואינו מהרהר אחר מדת בוראו, אלא חוסה בו בכל לבו, בוא וראה אלו ארבעה המכות שהם שאת וספחת ובהרת וצרעת, אין הקב"ה מביא על האדם אחד מארבעה המכות האלו, אלא על ידי עון, וכן מצינו בבנות ירושלם, דכתיב יען כי גבהו בנות ציון (ישעי' ג טז), מה כתיב אחריו, וספח ה' קדקד בנות ציון וה' פתהן יערה (שם שם יז), ואפילו הכי ניתנה להם בתורה טהרה, שנאמר זאת תהיה תורת המצורע: ד"א תורת המצורע. המוציא שם רע, אתה מוציע מן בלעם בן בעור מפני לשונו נדחף, שנאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהררי קדם (במדבר כג ז). מהו מהררי קדם, מן רמי העולם היית. מן מחיצות האבות ינחני בלק וזרקני לגיהנם, וכן דואג האדומה מפני לשונו נתחייב, שנאמר ושם איש מעבדי שאול ביום ההוא נעצר לפני ה' ושמו דואג האדומי (ש"א כא ח), וכתיב ויען דואג האדומי והוא (נעצב על) [נצב אל] עבדי שאול ויאמר ראיתי את בן ישי וגו' (שם כב ט) וכתיב ויאמר המלך לדואג סב אתה ופגע בכהני ה') [בכהנים] (שם שם יח). וכן אחיתופל מפני לשונו נטרד, שנאמר ואחיתופל ראה כי לא נעשתה עצתו [וגו'] ויצו אל ביתו ויחנק (ש"ב יג כג). וכן גיחזי מפני לשונו ופיו נטרד, שנאמר חי ה' [כי] אם רצתי [אחריו] ולקחתי (מידו) [מאתו] מאומה (מ"ב ה כ), וכתיב וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך לעולם (שם שם כז). אמר ר' פדת ברית כרותה נתן הקב"ה בעולמו, שכל מי שהוא מפשפש בחבירו לוקה בצרעת, שנא' זאת תהיה תורת המצורע, המוציא שם רע, וכן אמר קהלת אל תתן את פיך (להחטיא) [לחטוא] את בשרך (קהלת ה ה), זה לשון הרע: ד"א אל תתן את פיך. לשון נקייה דברה תורה שלא לשמש עם הנדה שלא ילקו בניו בצרעת. אמר ר' אחא אם שימש אדם עם אשתו והיא נדה, ביום הראשון של נדתה הבן הנולד לוקה בצרעת בן עשר שנים, ביום השני בן עשרים שנה, ביום השליש בן שלשים שנה, ביום הרביעי בן ארבעים [שנה], ביום החמישי בן חמשים שנה, ביום הששי בן ששים שנה, ביום השביעי בן שבעים שנה: ד"א זאת תהיה תורת המצורע. זה שאמר הכתוב מות וחיים ביד לשון (משלי יח כא), אם זכה לחיים ואם נתחייב למיתה, כיצד אם עסק בתורה זכה לחיי העולם הבא, שהרי התורה נקראה חיים, שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה (שם ג יח), והמספר לשון הרע מתחייב בנפשו שהורג שלשה האומרו והמקבלו והנאמר עליו. ומנין אתה למד מדואג, שאמר לשון הרע על אחימלך ונהרג אחימלך, וגם שאול, שנאמר וימת שאול במעלו [אשר מעל בה'] (דה"א י יג), וכן שאול אומר [עמוד נא ומתתני] כי אחזני השבץ (ש"ב א ט). אמר שאול אחזני עון של לובשי כתונת תשבץ, מפני שהרג את הכהנים, ודואג נשתרש מן העולם...